

ẤN ĐỘ - VIỆT NAM

HƯỚNG TỚI QUAN HỆ ĐỐI TÁC BỐN BÊN

Nguyen Thi Nga

nguyennhunga78@gmail.com

Dai hoc Cong nghiep Ha noi – Viet Nam

Ha noi University of Industry - HaUI

Giới thiệu

Với tầm quan trọng về địa chiến lược và kinh tế của khu vực Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương, khái niệm địa chính trị mới “Ấn Độ - Thái Bình Dương” đang nổi lên thu hút nhiều nghiên cứu và bài viết của các nhà hoạch định chính sách và chiến lược gia quân sự trên toàn thế giới. Bài viết này đề ra mục tiêu hướng tới quan hệ đối tác bốn bên trong khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương như một công cụ để hiểu về địa chính trị trong thế kỷ XXI. Bài viết cũng đưa ra cách tiếp cận đa phương đối với cuộc cạnh tranh đang xuất hiện trong khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương trong bối cảnh những bù trừ và mâu thuẫn đang nổi lên giữa các siêu cường. Sau cùng, có thể nói rằng sự cạnh tranh và xung đột lợi ích đang gia tăng giữa các cường quốc toàn cầu và trong khu vực sẽ làm gia tăng ý nghĩa địa chính trị của khu vực này trong những năm tới.

Khái niệm

Tình hình địa chính trị đang nổi lên và sự thay đổi cán cân quyền lực trong khu vực đã ảnh hưởng đáng kể đến cấu trúc khu vực. Xin điểm lại các bài viết đã gia tăng gấp nhiều lần trong thời gian vừa qua tập trung vào nhu cầu định nghĩa về khu vực này xét về mặt địa lý cũng như bối cảnh địa chính trị.

Ấn Độ - Thái Bình Dương từ lâu đã được coi là một lĩnh vực xác định khu vực địa - sinh học (bio-geographic region). Năm 1948, Tổ chức Nông Lương Thế giới (FAO) thành lập Hội đồng Ngư nghiệp Ấn Độ - Thái Bình Dương tại Philippines. Nhà địa lý học nổi tiếng George B. Creasy cũng dùng khái niệm này theo cách nhìn địa lý trong cuốn sách “Đất và Người Châu Á” (“Asia’s Land and People” - 1963). Ông đề xuất khu vực này nên được gọi là “Ấn Độ - Thái Bình Dương” do nằm giữa hai đại dương và nền văn hóa¹.

Tuy nhiên, cách dùng khái niệm này trong bối cảnh địa chính trị cũng không phải từ quá lâu. Karl Haushofer, một nhà địa lý người Đức đã hiểu được tiềm năng địa chính trị của khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương². Theo ông, “khu vực này tập trung hai cộng đồng lớn nhất trong lịch sử loài người... Hai nước này đang bắt đầu trỗi dậy và khuấy đảo³. Ông gọi khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương là “Các nước Gió mùa châu Á” vì có cùng “nhịp điệu thời tiết” gió mùa giống nhau, “đi từ cửa sông Hằng tới cửa sông Amur và đi vào các vùng biển nhỏ ở Đông Nam Á cũng như các dãy chia cắt của đại cao nguyên châu Á”⁴.

Alfred Thayer Mahan, một nhà sử học hải dương nổi tiếng từ năm 1890 đã dự đoán về sức mạnh đại dương của khu vực này. Theo ông, “bất cứ ai kiểm soát được Ấn Độ Dương sẽ kiểm soát được Châu Á... Trong thế kỷ XXI, số phận của thế giới sẽ được quyết định trên các vùng biển”⁵. Robert Kaplan nhận định “Ấn Độ Dương bao gồm các hoạt động giao thương giữa Ấn Độ, Trung Quốc, các nước A Rập và Ba Tư đang tạo ra một mạng lưới rộng lớn các mối quan hệ xuyên đại dương thậm chí sau nhiều thế kỷ đang ngày càng trở nên chặt chẽ hơn bởi những đợt gió mùa... “Đại dương này một lần nữa lại là tâm điểm của thế giới, giống như thời cổ đại và trung cổ”⁶.

Khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương cũng có thể được coi là một “khái niệm không gian”. Theo cựu Ngoại trưởng Ấn Độ Salman Khurshid, “Các đại dương thường không mở đầu hoặc kết thúc tại một điểm cụ thể nào mà kết nối, giao thoa với nhau để tạo ra vô số cơ hội và mở ra những chân trời mới... trong khu vực này, thế mạnh và sự hỗ trợ giữa Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương được phát huy đầy đủ”⁷. Mohan Malik viết “Các xu hướng địa chính trị, kinh tế, năng lượng và nhân khẩu học hiện nay cho thấy Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương có thể nổi lên như một trung tâm chiến lược của thế kỷ XXI, cũng như Đại Tây Dương và Đại Tây Dương trong thế kỷ XX”⁸. Là một khái niệm địa chính trị, Ấn Độ Dương đã nổi lên như một trọng điểm cạnh tranh giữa các cường quốc do những vận động địa chính trị và sự nổi lên của Ấn Độ, Trung Quốc trong khu vực. Rory Medcalf coi “sức mạnh cốt lõi trong khu vực sẽ là Trung Quốc và không tránh khỏi là Mỹ... và sự tương tác giữa các cường quốc với một số nước theo nghĩa đen là ở giữa như Indonesia, Úc và Singapore, nhưng cũng có thể như Myanmar – sẽ tác động đến việc liệu những khác biệt chiến lược có được kiểm soát phù hợp hay không”⁹. Sự thay đổi cán cân quyền lực ở khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương thể hiện đặc biệt rõ bởi chính sách tái cân bằng của Mỹ trong khu vực.

Xin trích dẫn:

“Chúng ta đang ở một thời điểm mà ‘Sự hội tụ của hai đại dương’ đang hình thành. Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương đang có sự sát cánh năng động như các đại dương của tự do và thịnh vượng. Một “châu Á rộng mở hơn” đã phá vỡ các ranh giới địa chính trị và xác định lại chúng”.

Phát biểu của Ngài Shinzo Abe, Thủ tướng Nhật
Bản tại Nghị viện Ấn Độ, 22/8/2007¹⁰.

“Chúng tôi hiểu được tầm quan trọng của khu vực lòng chảo Ấn Độ - Thái Bình Dương đối với thương mại toàn cầu”.

Phát biểu của Hillary Clinton, Ngoại trưởng Mỹ, về
Quan hệ của Mỹ ở khu vực Ấn Độ Dương – Thái
Bình Dương, 28/10/2010¹¹.

“Tôi cảm thấy tương lai của chúng ta có liên quan đến nhau và một khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương ổn định, an toàn và thịnh vượng có vai trò quan trọng đối với sự tiến bộ và thịnh vượng của chính chúng ta”.

Phát biểu của TS Manmohan Singh, tại Phiên toàn
thể của Hội nghị thượng đỉnh Ấn Độ - ASEAN,
20/12/2012¹².

“Một vòng cung chiến lược Ấn Độ - Thái Bình Dương đang kết nối Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương thông qua Đông Nam Á”.

Sách Trắng Quốc phòng của Úc, 2013¹³

Ấn Độ - Thái Bình Dương là một khu vực tự nhiên. Sự bao trùm, rộng mở và vai trò trung tâm, sự thống nhất của ASEAN do đó sẽ nằm ở trung tâm của một khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương mới. Hoạt động của chính Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương - từ các bờ của châu Phi cho đến các bờ của châu Mỹ sẽ phải mang tính bao trùm.

Phát biểu đề dẫn của Thủ tướng Ấn Độ Narendra
Modi tại Đối thoại Sangrila, Singapore, 01/6/2018¹⁴

Đối tác bốn bên ở khu vực Ấn Độ- Thái Bình Dương

Với cấu trúc đang thay đổi của trật tự thế giới từ châu Âu - Đại Tây Dương cho đến châu Á - Thái Bình Dương, quan hệ đối tác bốn bên đang được đưa ra giữa các nước thành viên có nhiều ý nghĩa xét về một trật tự dựa trên nguyên tắc luật lệ và một cơ chế bảo vệ trước các vấn đề an ninh truyền thông và phi truyền thống¹⁵. Việc các nước như Ấn Độ, Nhật Bản, Úc và Mỹ xích lại gần nhau sẽ như một đối trọng để kiềm chế các tham vọng trỗi dậy mạnh mẽ và chương trình hiện đại hóa quân sự của Trung Quốc trong khu vực. Sự vươn lên về kinh tế của Trung Quốc cũng tạo ra những bất ổn và nghi ngại trong khu vực.

Để đối phó với ý đồ bành trướng và chi phối khu vực đó, từ một cuộc thảo luận không chính thức cấp chuyên viên đã dẫn đến một cơ chế đối thoại an ninh giữa bốn nước đối tác trong khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương gồm Ấn Độ, Nhật Bản, Úc và Mỹ - đã được hình thành ở cấp độ khu vực. Mục tiêu được đưa ra bao gồm tự do thương mại, tăng cường kết nối và an ninh. Cơ chế đối thoại an ninh phi chính thức này đã được định hình năm 2007 trong các hoạt động bên lề của Diễn đàn Khu vực ASEAN (ARF) ngày 24-25/5 tại Manila¹⁶. Chỉ vài tháng sau, cuộc tập trận Malabar cũng diễn ra giữa bốn nước vào tháng 9/2007¹⁷. Các nước này đã tham gia cuộc tập trận chung cùng với Singapore bất chấp nghi ngại của Trung Quốc. Sau đó Úc không tham gia do tình hình chính trị thay đổi và sự phụ thuộc quá mức về kinh tế vào Trung Quốc. Với sự thay đổi lãnh đạo ở Nhật Bản, nhiệt huyết ban đầu đã dần mất đi trước khi “Bộ tứ” có thể đạt thêm được bước tiến nào nữa¹⁸.

Sau khi Nhật Bản khởi đầu ý tưởng vào năm 2007, cuộc họp bốn bên đầu tiên đã diễn ra tại Manila vào tháng 11/2017 xoay quanh chủ đề “khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương tự do và rộng mở”¹⁹. Việc cuộc họp được tổ chức vào năm 2007 bên lề của ARF và nay lại được tổ chức tại Hội nghị Thượng đỉnh ASEAN thể hiện “mong muốn gửi thông điệp rằng quan hệ bốn bên mới đang coi mình là phần bổ trợ cho ASEAN”²⁰. Kiềm chế Trung Quốc trong bối cảnh nước này đang triển khai các hoạt động ngoại giao kinh tế và hiện đại hóa quân sự dường như là lý do rõ thấy dẫn đến đối thoại an ninh lần này trong khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương. Một số chuyên gia chiến lược cũng cho rằng, “Chính là Tập Cận Bình chứ không phải là Shinzo Abe là người tạo ra chất xúc tác cho nhóm Bộ tứ khiến nhóm này hình thành trở lại. Điều này

đặc biệt xuất phát từ hành động đơn phương của Trung Quốc trong khu vực và những mối đe dọa đối với quy tắc hành xử của thế giới”²¹.

Việt Nam và Đối tác Bốn bên đang nổi lên

Với cấu trúc khu vực đang thay đổi, vai trò của Việt Nam trong Đối tác Bốn bên đang nổi lên trong khu vực cũng đang trở nên quan trọng. Trước sức ép ngày càng gia tăng từ Trung Quốc với những hành động ngày càng quyết đoán tại các khu vực tranh chấp trên Biển Đông, Việt Nam đang tìm cách đa dạng hóa các đối tác ở châu Á và xa hơn. Việt Nam đã tăng cường quan hệ với Mỹ và đẩy mạnh hợp tác an ninh với Nhật Bản, Úc và một số nước láng giềng trong khu vực Đông Nam Á²².

Việt Nam và Mỹ

Chuyến thăm của Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc tới Nhà Trắng vào tháng 5/ 2017 đã đặt ra mục tiêu tham vọng cho quan hệ Việt - Mỹ. Cuộc gặp của hai nhà lãnh đạo đã gây nhiều chú ý do nhiều điều khó dự đoán về chính sách của chính quyền Trump đối với khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Hơn nữa, chuyến thăm của Tổng thống Mỹ D. Trump để tham dự Hội nghị cấp cao APEC tại Đà Nẵng vào tháng 11/2017 cho thấy Chính quyền Trump chú trọng quan hệ với Việt Nam. D. Trump là Tổng thống Mỹ đầu tiên đến thăm Việt Nam ngay trong năm đầu tiên nhận nhiệm sở và điều này cũng nhắc lại thông điệp cho các đồng minh của Mỹ và các nước khác rằng ‘Mỹ không xoay trục ra khỏi khu vực’²³. Nó cũng đưa ra tín hiệu rằng, “quan hệ của Chính quyền Trump với tiểu khu vực này vẫn là một ưu tiên trước nhất và Mỹ sẽ tiếp tục coi trọng thúc đẩy Việt Nam nổi lên là một đối tác trong khu vực”²⁴.

Việt Nam và Nhật Bản

Việt Nam rất coi trọng quan hệ với Nhật Bản nhằm triển khai chủ trương “đa phương hóa và đa dạng hóa” chính sách đối ngoại của mình²⁵. Điều cần nhớ là quan hệ hai nước đã được lãnh đạo hai bên nâng cấp thành ‘Đối tác Chiến lược sâu rộng vì Hòa bình và Thịnh vượng ở châu Á’ vào năm 2014. Là nhà tài trợ lớn nhất, một đối tác thương mại và nhà đầu tư quan trọng của Việt Nam, Nhật Bản đang có vị trí chiến lược trong các cơ cấu chính sách đối ngoại và do đó được đảm bảo vai trò quan trọng trong khu vực. Trong vài năm qua Nhật Bản và Việt Nam đã tăng cường hợp tác quốc phòng theo khuôn khổ quan hệ đối tác chiến lược sâu rộng²⁶. Việc Nhật Bản tăng cường hỗ trợ cho Việt Nam trong lĩnh vực an ninh hàng hải như tập trận hải quân, hợp tác về bảo vệ bờ biển cũng như hỗ trợ nhân đạo, cứu trợ thiên tai và

hỗ trợ các hải cảng của Nhật Bản đã trở thành những điểm nhấn cho quan hệ đối tác đang đi vào chiều sâu giữa hai nước²⁷.

Việt Nam và Úc

Quan hệ song phương giữa Úc và Việt Nam đã phát triển đáng kể và trở thành Đối tác Chiến lược với các trụ cột chính dựa trên “quan tâm chiến lược chung trong việc duy trì hòa bình và ổn định trong khu vực; quan hệ trao đổi thương mại đang phát triển nhanh nhất trong số các đối tác của Úc tại ASEAN trong những năm gần đây; hợp tác giáo dục bền chặt và Việt Nam công nhận vai trò của Úc như một nhà tài trợ phát triển tích cực và vô tư”²⁸. Mỗi quan hệ này thể hiện trên nhiều vấn đề song phương đa dạng bao hàm các lĩnh vực chính trị, thương mại, đầu tư, quốc phòng, an ninh, nhập cư, phòng chống tội phạm xuyên quốc gia, buôn bán người và trong những năm qua đã trở thành một trong những mối quan hệ trọng yếu nhất trong khu vực – một mối quan hệ thực chất, tích cực và cùng có lợi về mặt kinh tế, chính trị và an ninh, được củng cố bằng những kết nối nhân dân nồng ấm và rộng mở²⁹.

Việt Nam và Ấn Độ

Ấn Độ có ý nghĩa đặc biệt quan trọng chiến lược đối với Việt Nam. Trong nhiều năm qua, Ấn Độ đã từng bước mở rộng hợp tác quốc phòng, hàng hải và giúp Việt Nam trong nỗ lực nhanh chóng hiện đại hóa lực lượng quốc phòng³⁰. Ấn Độ hướng đến quan hệ với Việt Nam là một dấu hiệu rõ ràng cho thấy sự công khai thách thức ngay tại sân sau của Trung Quốc. “Một Ấn Độ tăng cường hợp tác cũng sẽ mang lại sự cân bằng quyền lực ổn định hơn trong khu vực”³¹. Xét về mặt này, lo ngại những hành động gia tăng của Trung Quốc, Việt Nam đã vươn tay chào đón Ấn Độ. Quan hệ đối tác chiến lược toàn diện ở cấp cao giữa hai nước cũng đóng vai trò quan trọng không kém khi cùng chia sẻ những lo ngại về sự gia tăng hiện diện của Trung Quốc trong khu vực. “Việt Nam coi các hoạt động hải quân của các nước lớn hơn như Ấn Độ và Mỹ trong khu vực là những công cụ ngăn chặn hữu ích đối với Trung Quốc”³². Theo các chuyên gia an ninh, nếu Trung Quốc tiếp tục tăng cường ảnh hưởng trong khu vực, việc hợp tác hàng hải, mua sắm quốc phòng với các nước như Ấn Độ, Mỹ và Nhật Bản sẽ giúp Việt Nam gia tăng vị thế. Sức mạnh tổng hợp giữa hai nước cũng đóng vai trò quan trọng khiến hai nước xích lại gần nhau trên cơ sở hợp tác và tin cậy lẫn nhau trong nhiều năm qua. Điều này dựa trên những mối liên kết lịch sử, tôn giáo và văn hóa, hợp tác chính trị - kinh tế và sự phối hợp tại các diễn đàn đa phương, khu vực và tiểu vùng.

Chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và Việt Nam

Với sức mạnh tổng hợp giữa Ấn Độ và Việt Nam cũng như phản ứng bên ngoài của các cường quốc, một số chiến lược quan trọng đã được triển khai để thúc đẩy vị thế của Ấn Độ và Việt Nam trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Trong cơ chế an ninh đang nổi lên ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, cả Ấn Độ và Việt Nam phải cùng hướng tới quan hệ đối tác chiến lược mạnh mẽ bên cạnh hợp tác quốc phòng và kinh tế thông thường. “Ấn Độ và Việt Nam cần xem xét nghiêm túc sự cần thiết phải mở rộng quan hệ đối tác hoặc hợp tác tiểu đa phương³³”. Việt Nam đã là một cửa ngõ quan trọng trong việc triển khai Chính sách hành động hướng Đông của Ấn Độ, được Ấn Độ xem như là điểm khởi đầu cho việc thiết lập sự hiện diện ở Biển Đông. Đối với Việt Nam, Ấn Độ vẫn là một đối tác đáng tin cậy và là một nhân tố cân bằng trong chiến lược “Siêu cường” ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Phản ứng của các cường quốc khu vực cũng trở nên có ý nghĩa trong bối cảnh thay đổi địa chính trị đang thay đổi và định hình các chiến lược của Ấn Độ và Việt Nam ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

➤ *Hợp tác Chiến lược tiểu đa phương -minilateral*

Sự cải thiện quan hệ Ấn Độ - Nhật Bản gần đây và hợp tác ngày càng gia tăng giữa Việt Nam với Nhật Bản đang tạo cơ hội cho một thỏa thuận tiềm năng giữa ba bên gồm Ấn Độ-Việt Nam-Nhật Bảnnhằm định hình 'chính trị quyền lực' trong khu vực. Trong bối cảnh hội tụ chiến lược giữa quan hệ Ấn Độ - Mỹ và quan hệ Việt Nam - Mỹ đang trở nên mạnh mẽ trong thời gian gần đây (đặc biệt có thể nói là một sự thay đổi hoàn toàn sau Chiến tranh Việt Nam) và tình hình địa chính trị ở châu Á - Thái Bình Dương đang gợi mở một sự cam kết ba bên giữa Ấn Độ- Việt Nam-Mỹ. Khả năng hợp tác ba bên giữa Mỹ, Nhật Bản và Việt Nam cũng đã được thảo luận tại nhiều cơ quan an ninh khác nhau của Mỹ nhằm tìm hiểu các cơ hội hợp tác lớn hơn giữa ba nước. Với mỗi quan hệ chiến lược giữa Việt Nam với Úc và quan hệ đối tác toàn diện hiện có giữa Việt Nam với Ấn Độ, triển vọng hợp tác ba bên Việt Nam - Úc - Ấn Độ có thể được xem xét nhằm mở rộng hơn nữa theo hướng cùng có lợi. Trong bối cảnh có những thay đổi về địa chính trị ở châu Á, quan hệ đối tác bốn bên giữa Ấn Độ-Nhật Bản-Úc-Mỹ cũng đang phát triển. Các nhà tư duy chiến lược lập luận rằng "các quan hệ đối tác ba bên này không phải là liên minh, nhưng chúng tạo nên những khuôn khổ hợp tác nhằm tăng cường năng lực của từng nước để bảo đảm sẵn sàng về kinh tế và quốc phòng"³⁴.

Quan hệ đối tác mới nổi này và triển vọng cho hợp tác tiểu đa phương ('minilaterals') phải được nghiên cứu như một chiến lược quan trọng để tương tác với tất cả các nước thành viên ASEAN - và Việt Nam đóng vai trò đi đầu trong đó.

➤ ***Ấn Độ - Việt Nam và Hợp tác khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương***

Ấn Độ và Việt Nam có thể đóng vai trò đi đầu trong hợp tác Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương bằng cách tăng cường quan hệ song phương và tăng cường phối hợp trong các sáng kiến đa phương khu vực và tiểu vùng như:

APEC

Việt Nam, một đối tác thân cận của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và là đối tác quan trọng nhất trong chính sách Hành động hướng Đông của Ấn Độ, có tiềm năng lớn trong việc đóng vai trò thúc đẩy tạo điều kiện để Ấn Độ chính thức gia nhập làm thành viên đầy đủ của APEC. Việt Nam cũng là một trong những thành tố vững mạnh trong APEC. Ấn Độ và Việt Nam đã xác định tăng cường hợp tác kinh tế như một nội dung chính trong quan hệ song phương. Chủ tịch nước Trần Đại Quang trong chuyến thăm gần đây tới Ấn Độ đã nhắc lại sự ủng hộ của Việt Nam đối với việc Ấn Độ trở thành thành viên thường trực trong Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc (UNSC) và gia nhập APEC. Chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương của Ấn Độ đặt Việt Nam là cửa ngõ để nước này bước vào APEC. Dù đang gặp nhiều khó khăn phức tạp song chiến lược này vẫn cho thấy có nhiều triển vọng tích cực không chỉ cho hai nước mà còn cho cả khu vực.

Hội nghị thượng đỉnh Đông Á

Hội nghị thượng đỉnh Đông Á (EAS) đã nổi lên như một diễn đàn đối thoại chiến lược và hợp tác về các vấn đề chính trị, an ninh và kinh tế cùng quan tâm chung trong khu vực và được kỳ vọng sẽ đóng một vai trò quan trọng trong kiến trúc khu vực theo sáng kiến của ASEAN. Ấn Độ và Việt Nam là những đối tác quan trọng và ủng hộ hợp tác khu vực trên các lĩnh vực ưu tiên được xác định trong khuôn khổ EAS như “môi trường và năng lượng, giáo dục, tài chính, các vấn đề sức khỏe toàn cầu và dịch bệnh, quản lý thiên tai và kết nối ASEAN”³⁵. Theo Tướng V. K. Singh, Quốc vụ khanh Bộ Ngoại giao Ấn Độ, "Chúng ta nên coi hợp tác hàng hải là một ưu tiên và trọng tâm trong đối thoại"³⁶. Dựa trên nền tảng này, cả Ấn Độ và Việt Nam có thể trở thành những đối tác quan trọng nhằm giải quyết một cách hòa bình các tranh

chấp hàng hải theo các nguyên tắc được công nhận rộng rãi của pháp luật quốc tế trong đó có UNCLOS 1982. Do đó, trong các lĩnh vực cốt lõi của EAS, Ấn Độ và Việt Nam có thể tập trung vào nhu cầu phát triển giao thông, cơ sở hạ tầng và kết nối như kết nối đường bộ từ Ấn Độ đến Việt Nam và kết nối đường bay thẳng từ New Delhi đến Thành phố Hồ Chí Minh hiện đang được thảo luận. Hơn nữa, “Ấn Độ cũng có thể đóng vai trò chính trong hợp tác về văn hóa và con người với khu vực, đồng thời tăng cường động lực kinh tế cho quá trình xây dựng cộng đồng”³⁷.

RCEP

Hợp tác Kinh tế Toàn diện Khu vực (RCEP) do ASEAN dẫn dắt bao gồm Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc, Ấn Độ, Úc và New Zealand sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc khẳng định lợi ích của các nước này trong một hệ thống đa phương rộng mở. Là một siêu thỏa thuận thương mại bao gồm các lĩnh vực hàng hóa, dịch vụ, đầu tư, hợp tác kinh tế và kỹ thuật, cạnh tranh và quyền sở hữu trí tuệ, RCEP được kỳ vọng sẽ mang đến các thỏa thuận tự do hóa thương mại nhằm tiếp cận thị trường thương mại dịch vụ và thương mại hàng hóa. “Đối với Ấn Độ, RCEP là một nền tảng để thúc đẩy vị thế chiến lược và kinh tế của nước này trong khu vực châu Á-Thái Bình Dương. RCEP được dự kiến sẽ trở thành khu vực tự do thương mại lớn nhất thế giới, chiếm gần 45% dân số toàn cầu và với tổng GDP là 21,3 nghìn tỷ USD, có thể đánh dấu việc lần đầu tiên trong lịch sử có một thỏa thuận thương mại thu hút sự tham gia của các nền kinh tế lớn nhất trong khu vực”³⁸. RCEP có thể tạo cơ hội để các công ty Ấn Độ và Việt Nam tham gia vào chuỗi giá trị toàn cầu. “Các nước RCEP là một trung tâm sản xuất và kinh doanh chi phí thấp trong nền kinh tế toàn cầu và cũng bao gồm các nước giàu tài nguyên lớn như Úc và trung tâm thương mại và dịch vụ tài chính lớn như Singapore. Nó có thể tạo cơ hội cho Ấn Độ và Việt Nam tham gia vào chuỗi cung ứng của nền kinh tế thế giới hiện đang hoạt động rất hiệu quả ở Đông Nam Á và Trung Quốc, cũng như thúc đẩy xuất khẩu và tạo thêm nhiều việc làm”³⁹. Là thành viên của RCEP, cả Ấn Độ và Việt Nam đều có thể đóng một vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy đàm phán để thiết lập một mô hình hội nhập kinh tế khu vực thành công ở Ấn Độ Dương -Thái Bình Dương.

Kết luận

Để kết luận, có thể nói rằng, tầm nhìn của Ấn Độ về Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương cũng tương tự như cách tiếp cận của Việt Nam, đó là tính bao trùm, rộng mở và hợp tác hơn là đối đầu. Hai nước cùng cam kết phấn đấu vì một khu vực Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương rộng mở và thịnh vượng.

Cả hai nhà lãnh đạo là Chủ tịch nước Việt Nam Trần Đại Quang và Thủ tướng Ấn Độ đã cùng “cam kết mở rộng hợp tác hàng hải và bảo đảm một cấu trúc khu vực rộng mở, minh bạch, bao trùm và dựa trên luật lệ, trong đó chủ quyền và luật pháp quốc tế được tôn trọng và các tranh chấp được giải quyết thông qua đối thoại”⁴⁰.

Chú dẫn

¹ Sardesai, S. R. (1981), *Southeast: Past and Present*, Boulder, CO : Westview Press.

² Karl Haushofer (1939), *Deutsche Kulturpolitik im Indopazifischen Raum*, Hoffmann and Campe (Language: German) English Translation of the title: German cultural policy in the Indo-Pacific region

³ The Diplomat (2015), “Karl Haushofer and the Rise of the Monsoon Countries”, March 10, Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://thediplomat.com/2015/03/karl-haushofer-and-the-rise-of-the-monsoon-countries/>

⁴ *ibid*

⁵ Prabhakar, Lawrence W. (2014) “The Emergent Vistas of the Indo-Pacific”, in *Indo-Pacific Region: Political and Strategic Prospects*. eds. Rajiv K. Bhatia and Vijay Sakhuja, Vij Books

⁶ Kaplan, Robert (2010), *Monsoon: Indian Ocean and the Future of American Power*, Random House.

⁷ Bhatia, Rajiv K. and Vijay Sakhuja (2014), *Indo-Pacific Region: Political and Strategic Prospects*. eds., Vij Books

⁸ Malik, Mohan (2014), *Maritime Security in the Indo-Pacific: Maritime Security in the Indo-Pacific: Perspectives from China, India, and the United States*, Rowman & Littlefield Publishers.

⁹ Medalf, Rory (2013), “The Indo-Pacific: What’s in a Name”, *American Interest*, Vol. 2 (3). Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://www.the-american-interest.com/2013/10/10/the-indo-pacific-whats-in-a-name/>

¹⁰ Speech by H.E.Mr. Shinzo Abe, Prime Minister of Japan at the Parliament of India, August 22, 2007. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/pmv0708/speech-2.html>

¹¹ Remarks by Hillary Clinton, US Secretary of State on America's Engagement in the Asia-Pacific, October 28, 2010 Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://www.cfr.org/asia-and-pacific/clintons-speech-americas-engagement-asia-pacific-october-2010/p23280>

¹² Speech by Dr. Manmohan Singh, at Plenary Session of India-ASEAN Commemorative Summit, December 20, 2012 Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/20981/Opening+Statement+by+Prime+Minister+at+Plenary+Session+of+IndiaASEAN+Commemorative+Summit>

¹³ Australian Defense White Paper, 2013. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: http://www.defence.gov.au/whitepaper/2013/docs/wp_2013_web.pdf

¹⁴Keynote Address by Narendra Modi, Prime Minister of India at Sangrila Dialogue, Singapore, June 1, 2018. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://www.narendramodi.in/pm-%20modi-%20to%20deliver%20keynote-%20address%20-at%20-shangri-la-%20dialouge-%20in%20-singapore-540324>

¹⁵ Indian Express (2016), “US for strong Indo-Pacific quadrilateral in face of China’s military modernisation”, April 16. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://indianexpress.com/article/world/world-news/south-china-sea-china-us-indo-pacific-quadrilateral-2754466/>

¹⁶Varadarajan, Siddharth (2007), “Four-power meeting drew Chinese demarche”, *The Hindu*, June 14. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://www.thehindu.com/todays-paper/tp-national/Four-power-meeting-drew-Chinese-d%C3%A9marche/article14777286.ece>

¹⁷The Malabar exercise is a trilateral naval exercise between India-United States and Japan. It started in 1992 as a bi-lateral one between the Indian Navy and the US Navy in the Indian Ocean. It was suspended during 1998-2001 since the United States imposed military and economic sanctions on India amid tensions after India conducted nuclear weapon tests in Pokhran in 1998. However, it was revived by the two countries in 2002. Japan became a permanent member of the Malabar exercise in 2015.

¹⁸ Menon, Vandana (2017), “The Quad: A Partnership to Address the Changed Geopolitics of the Indo-Pacific”, November 14. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://theprint.in/theprint-primer/quad-ddress-changed-geopolitics-indo-pacific/16209/>

¹⁹ Panda, Ankit (2017), “U.S., Japan, India, and Australia Hold Working –Level Quadrilateral Meeting on Regional Cooperation”, *The Diplomat*, November 13. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://thediplomat.com/2017/11/us-japan-india-and-australia-hold-working-level-quadrilateral-meeting-on-regional-cooperation/>

²⁰Varadarajan, Siddharth (2007), “Four-power meeting drew Chinese demarche”, *The Hindu*, June 14. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://www.thehindu.com/todays-paper/tp-national/Four-power-meeting-drew-Chinese-d%C3%A9marche/article14777286.ece>

²¹ Sinha, Shakti (2017), “Its Xi Jinping not Shinzo Abe who has catalysed the need for Quad.” *The Hindustan Times*, November 27.

²² Rajamohan C. (2015), *Modi’s World: Expanding India’s Sphere of Influence*, Harper Collins.

²³Prashanth Parameswaran (2017), “US-Vietnam Ties Under Trump in the Spotlight with Premier’s Visit,” *The Diplomat*, May. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://thediplomat.com/2017/05/us-vietnam-ties-under-trump-in-the-spotlight-with-premiers-visit/>. (accessed on 31 October 2017).

²⁴Nguyen Hai Hong (2017), “Vietnam to pull the US back to Asia?,” *East Asia Forum*, July, 2017, Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://www.eastasiaforum.org/2017/07/07/vietnam-to-pull-the-us-back-to-asia/>. (accessed on 31 October 2017).

-
- ²⁵ Sanjay Pulipaka (2016), "India and Vietnam: Time for Trilaterals with the US and Japan," *The Diplomat*, Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://thediplomat.com/2016/09/india-and-vietnam-time-for-trilaterals-with-the-us-and-japan/>.
- ²⁶ Prashanth Parameswaran (2017), "What's Next for Japan-Vietnam Defense Ties?," *The Diplomat*. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://thediplomat.com/2017/11/whats-next-for-japan-vietnam-defense-ties/>.
- ²⁷ Prashanth Parameswaran (2015), "The Future of US-Japan-Vietnam Trilateral Cooperation," *The Diplomat*. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://thediplomat.com/2015/06/the-future-of-us-japan-vietnam-trilateral-cooperation/>.
- ²⁸ DFAT, *Vietnam Country Brief*, Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://dfat.gov.au/geo/vietnam/Pages/vietnam-country-brief.aspx>.
- ²⁹ DFAT (2015), *A Declaration on Enhancing the Australia-Viet Nam Comprehensive Partnership*, March 18. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <http://dfat.gov.au/geo/vietnam/Pages/a-declaration-on-enhancing-the-australia-viet-nam-comprehensive-partnership.aspx>. (accessed on 31 October 2017).
- ³⁰ Rajamohan, *Modi's World*, 2015.
- ³¹ Pant, Harsh (2017), "India-Vietnam Relations: Beyond the Brahmos Connection" *The Diplomat*, August 22. Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://thediplomat.com/2017/08/the-india-vietnam-relationship-beyond-the-brahmos-connection/>
- ³² Helen Clark (2017), "Vietnam and India: Shared interests in the South China Sea," Online Edition. Accessed on 31st July, 2018. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/vietnam-and-india-s-shared-interests-south-china-sea>.
- ³³ Sanjay Pulipaka (2016)
- ³⁴ Sanjay Pulipaka (2016)
- ³⁵ *Ibid*
- ³⁶ Remarks by Gen. (Dr) V. K. Singh (Retd.), Minister of State for External Affairs at the 7th East Asia Summit Foreign Ministers' Meeting in Manila, Philippines. **Online Edition. Accessed on 31 July, 2018. URL:** <http://mea.gov.in/aseanindia/Speeches-Statements.htm?dtl/22619/Remarks+by+Gen+Dr+V+K+Singh+Retd+Minister+of+State+for+External+Affairs+at+the+7th+East+Asia+Summit+Foreign+Ministers+Meeting+in+Manila+Philippines+August+07+2017>
- ³⁷ Muni, S. D (2006), "East Asia summit and India", ISAS Working Paper, No.3. October. Online Edition. Accessed on 31 July, 2018. URL: https://www.isas.nus.edu.sg/wp-content/uploads/media/isas_papers/ISAS_Working_Paper_13.pdf
- ³⁸ Business Standard (2018), "India to focus on services trade at RCEP ministers meet in Tokyo", June 29.
- ³⁹ Sengupta, Jayshree (2018), "India's isolationist stand in regional partnerships", Accessed on 31 July, 2018. URL <https://www.orfonline.org/expert-speak/indias-isolationist-stand-in-regional-partnership/>

⁴⁰Economic Times (2018), “India, Vietnam vow to jointly work for open, prosperous Indo-Pacific”, March 3.